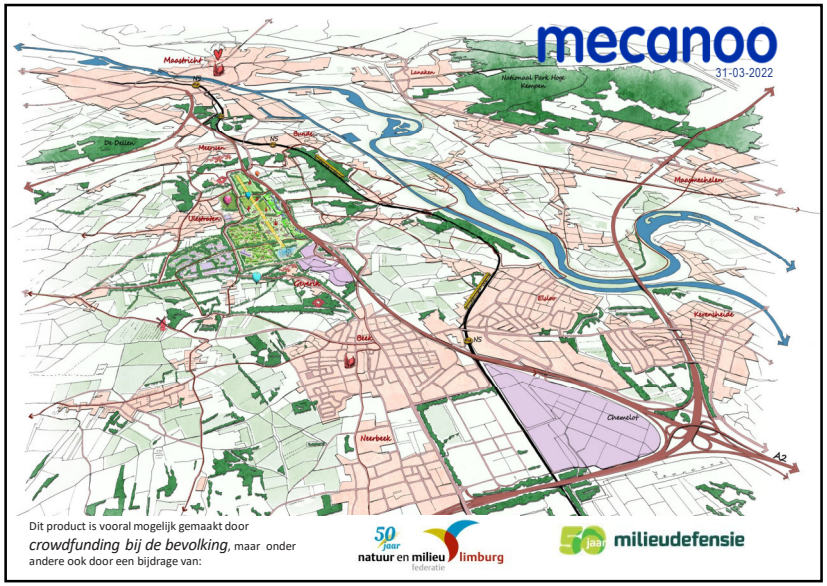

Francine Houben, Annemarie van der Weide, Armand Paardekooper

stedenbouw, landschap, architectuur, mobiliteit, restauratie, interieur

Mecanoo: HQ in Delft

1969

2012

Tijdgeest Jaren ‘60

1969 - Mekel Park, Campus TU Delft, academische wereld, Aparte in zich zelf faculteiten, grote laboratoria

Tijdgeest nu

2012 - Groen, ontmoeten, verbinden, samwenwerking met elkaar en keten HBO, MBO, start-uos en bedriijfsleven onderzoek met computers Veel international studenten

Perspectief op Zuid (2019)

Rotterdam zich verbinden met een zich vernieuwende, gezonde en innovatieve haven

Vier natuurgebieden worden één Nationaal Park Nieuw Land voor alle Nederlanders

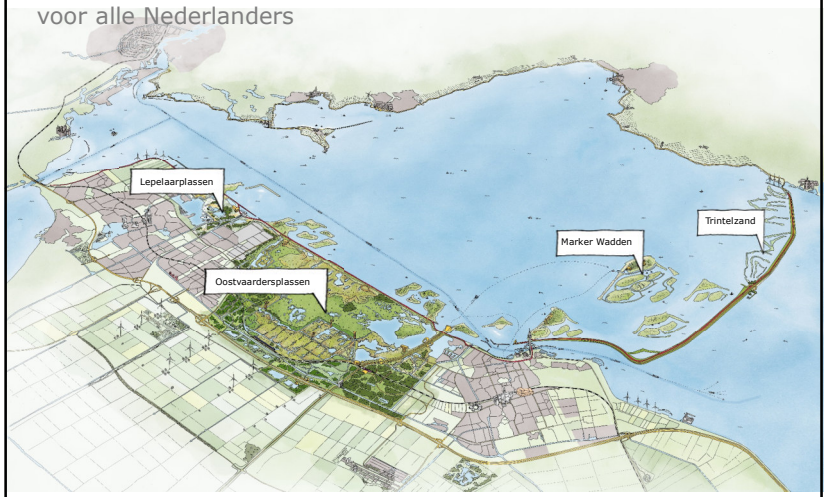

People, Place, Purpose, Poetry

Maastricht Aachen Airport - 200ha

Beeld vanaf de A2: Is dit het beeld van Zuid Limburg?

MAA omringd door dorpen en hoogwaardige natuurgebieden

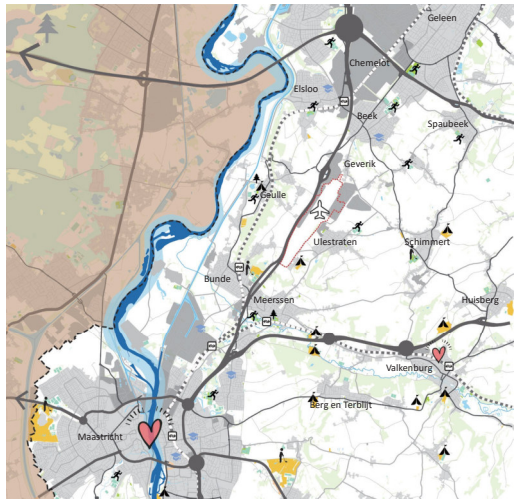

- ingeklemd tussen ong. 20 woonkernen, nergens in Nederland bebouwing zo dicht op een vliegveld.
- vele vormen van overlast; geluid en piekgeluid tot 100DbA, uitstoot fijnstof en ultrafijnstof, warmdraaien en proefdraaien, taxigeluid, kerosinestank.
- geluidsoverlast gevolgen voor bewoners en toerisme.
- barrière in het landschap.

Bron: MAA Monitor 2020

Historie vliegveld - temidden van dorpen op het plateau rond 1805

- het Vliekerveld (kasteel Vliek)
- 7000 jaar geleden bandkeramiek Kelmond en (noordoostelijk deel MAA)
- Romeinse weg, aftakking Meers- sen Via Belgica
- goede landbouwgrond

Historisch landschap rond 1805

- Het beekvalleilandschap met unieke lintdorpen
- Carrehoeves, kastelen en boerderij- en (onderdeel van het karakteristie- ke lintdorp
- Boomgaarden aan de randen van de dorpen

- Unieke relatie tussen het lint en het omliggende heuvellandschap is veelal verloren gegaan.

Bron: Tranchot, 1805-1807

Historie vliegveld - aanleg 1944

- 1944 aangelegd door de Amerikanen voor de bevrijding, 188 ha boomgaard moet wijken
- dient daarna als vliegschool, sportvliegerij, binnenlandse vluchten en later ook als militair vliegveld (1951)

Historie vliegveld - start veel geluidshinder jaren 60

Historie vliegveld - verkoop en terugkoop vliegveld

- nu eigendom Provincie

Transformaties kleine luchthavens wereldwijd

- kleine luchthavens zijn vaak niet meer economisch rendabel;
- liggen dicht tegen stedelijk gebied aan;
- eerdere transformaties laten meerwaarde voor de maatschappij zien.

Tempelhof Berlijn (380ha)

- 1925 opening
- 2008 definitieve sluiting
- Stadspark voor Berlijn
- Concerten, festivals, volkstuintjes, maar ook noodopvang 8000 vluchtelingen.

OC great park Irvine, Californie (545ha)

- 1943 opening
- sinds 1999 gesloten
- sportpark met heliumballon, kunstinstallaties, botanische tuin en hangar

Riemer Park, München (210ha)

- 1939 opening
- Sinds 1992 gesloten
- het grootste stedelijke groengebied van München
- Natuur en bewoners dichter bij elkaar brengen, recreatiepark, zwemmeer, groene long, ecologisch waardevol grasland.

Phase Shift Park, Taichung Taiwan (250ha)

- 1946 opening
- 2008 definitieve sluiting
- Natuurpark in de stad
- Natuur en bewoners dichter bij elkaar brengen, recreatiepark, waterbuffer, groene long.

Militair museum Soesterberg (300ha)

- 1911 opening
- Sinds 2003 gesloten
- In 2014 museum geopend
- Museum, expositieruimte, depot, park en eventlocatie.

Vliegveld Twenthe (230ha)

- 1931 opening
- Sinds 2008 gesloten
- Per 2020 evenementenlocatie
- Technology base, terrein voor innovatieve bedrijven, vlieginstructie voor brevet, congressen, evenementen, outdoor activiteiten, automotive events.

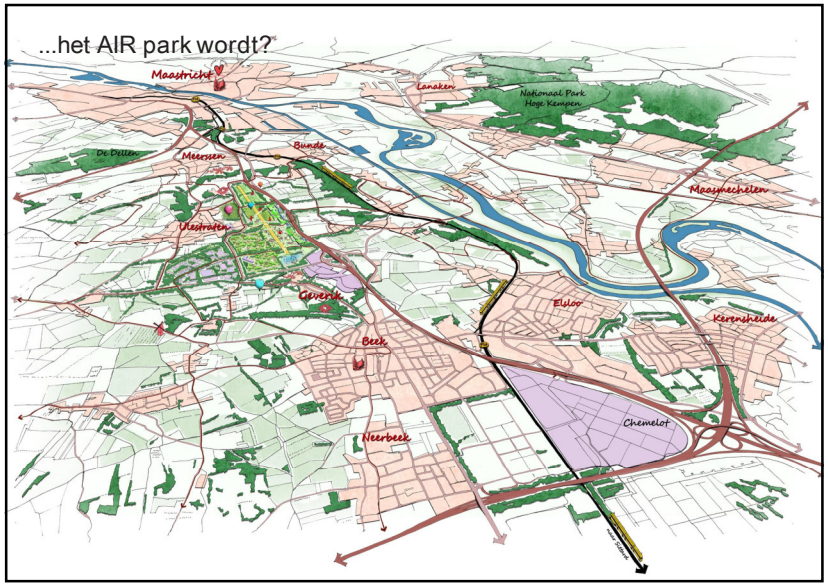

AIR als onderdeel van Zuid-Limburg als nationaal park

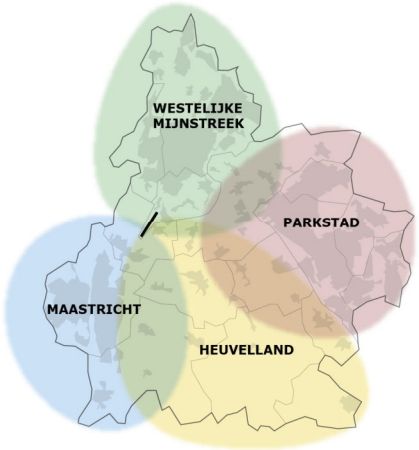

AIR(e) als plek om op adem te komen
(f)AIR als evenemententerrein
AIR(bnb) om te overnachten

AIR staat voor lucht, voor leven, voor de natuur

= leveren van energie
= waar klimaat centraal staat
= spelen en ondekken

AIR staat voor het nemen van ruimte

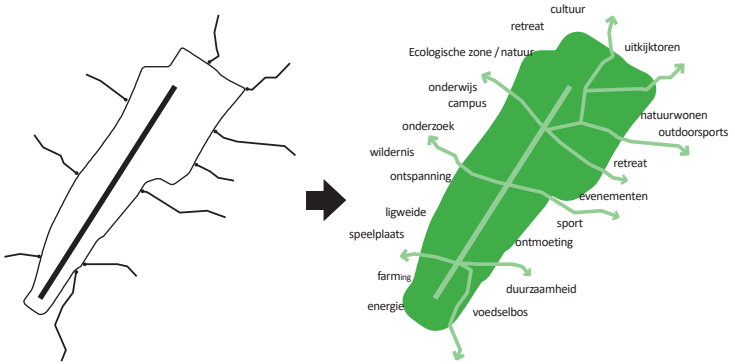

I ruimte voor de 'nieuwe economie',
ruimte voor ondernemers,
ruimte voor onderwijs en
ruimte voor kennisdeling

Huidige situatie Maastricht Aachen Airport

- barrière in het landschap
- knel tussen dorpen
- overlast

Bedrijvigheid directe nabijheid

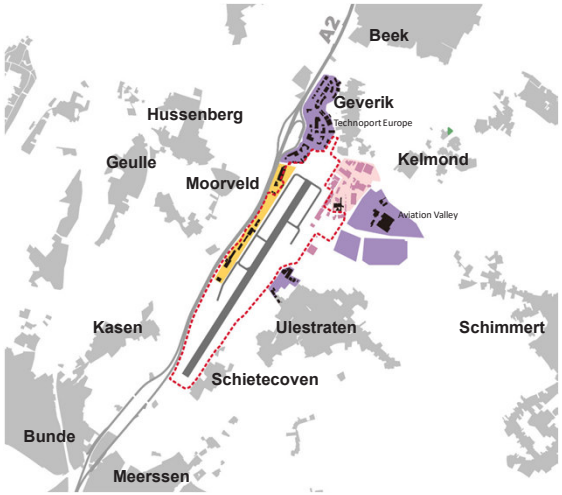

- veel bedrijven niet afhankelijk van het vliegveld

Waar we dorpen, natuur en recreatie verbinden

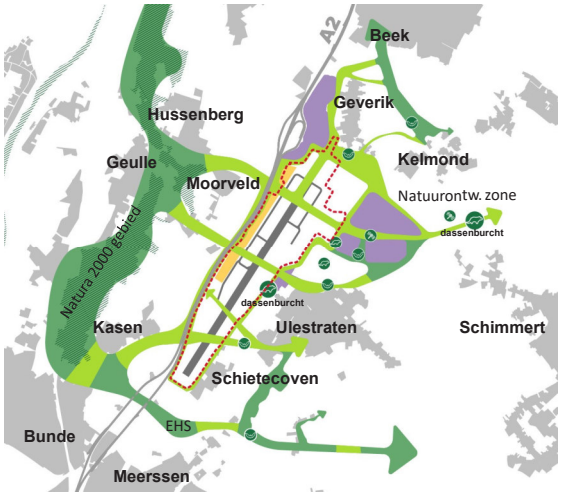

- netwerk wat natuur, recreatie, maar ook de dorpen verbindt.
- N2000 gebied, EHS en Natuurontwikkelingszo- ne Provincie.
- robuste verbinding Eifel-Ardennen-Hoge Kempen.

recreatieve netwerken vergroten

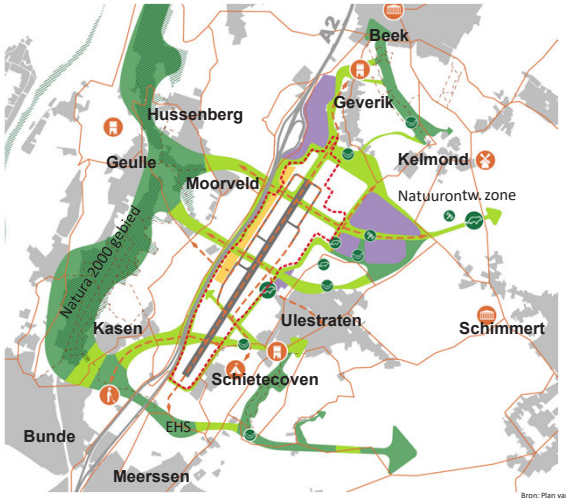

- Een netwerk introduce- ren wat natuur, recreatie, maar ook de dorpen weer verbindt?
- Netwerk volgt de verlo- ren gegane wegen.

bedrijventerrein
bedrijven behouden/ herbestemmen
bestaand ecologisch waar- devol groen
nieuw groen
bestaand recreatief netwerk
nieuwe fiets/voetpad
MAA terrein

Bron: Plan van Aanpak NOVI Gebied Zuid-Limburg, Arcadis 2020

Centrum voor Brightlands Chemelot Campus

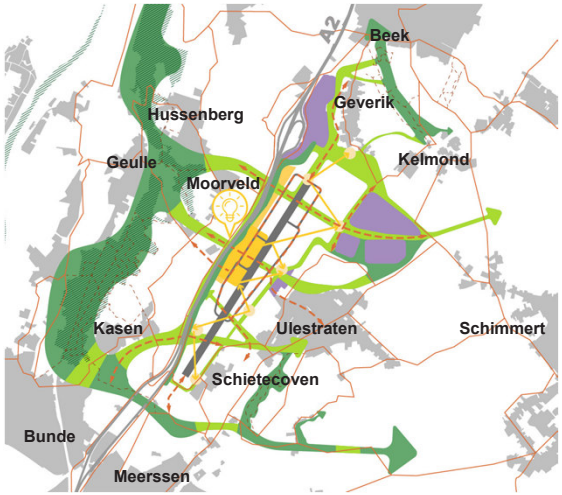

- Campus met ruimte voor start-ups
- testlab voor het verduur- zamen van de maakin- dustrie.

bedrijventerrein
bedrijven behouden/ herbestemmen
Brightlands campus
bestaand ecologisch waar- devol groen
nieuw groen
bestaand recreatief netwerk
nieuwe fiets/voetpad

Bijdragen aan het verduurzamen van Zuid-Limburg

- groene kamers diverse invulling gericht op duur- zaamheid; zwemkamer, plukkamer, Limburgs le- ven, verblijven.
- ruimte voor energietran- sitie

bedrijventerrein
bedrijven behouden/ herbestemmen
Brightlands campus
verschillende landschappe- lijke invullingen
bestaand ecologisch waar- devol groen
nieuw groen
bestaand recreatief netwerk
nieuwe fiets/voetpad

AIR Samenspel tussen 'nieuwe economie' en landschap

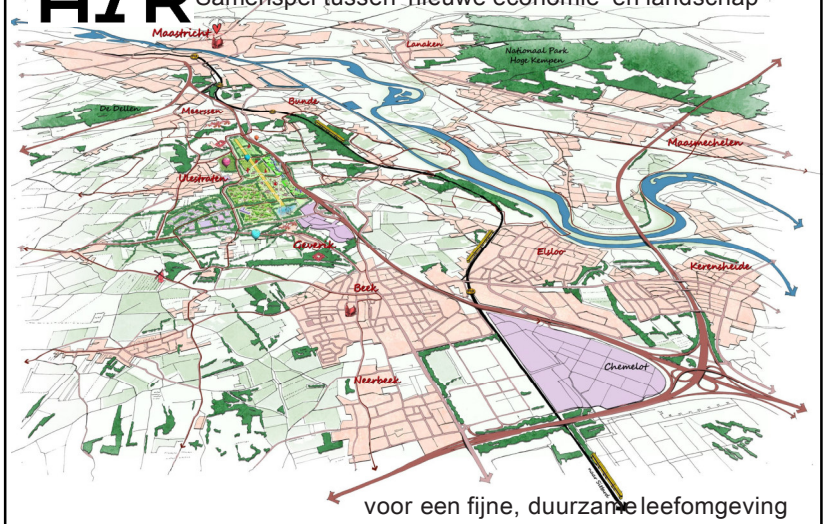

voor een fijne, duurzame leefomgeving

Wat te behouden/herbestemmen?

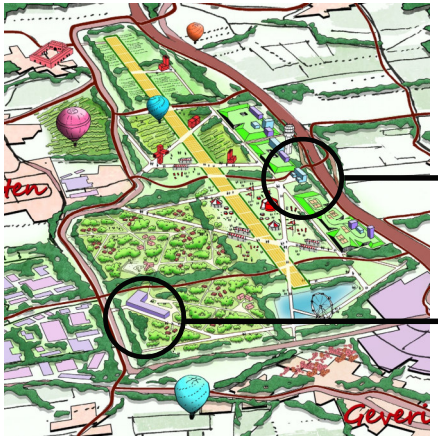

Airport entree als campus basis, hotel behouden

Eurocontrol blijft natuurlijk

Wat te behouden/herbestemmen?

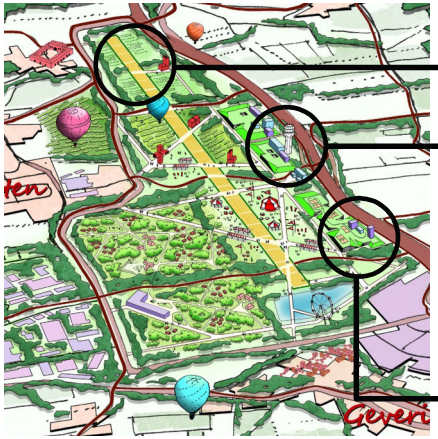

landingsbaan als energiebaan

luchtvaarttoren als uitkijktoren

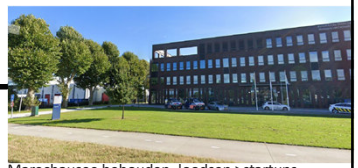

Marechausee behouden, loodsen >startups

Woningbouw: Nationale woningbouwopgave

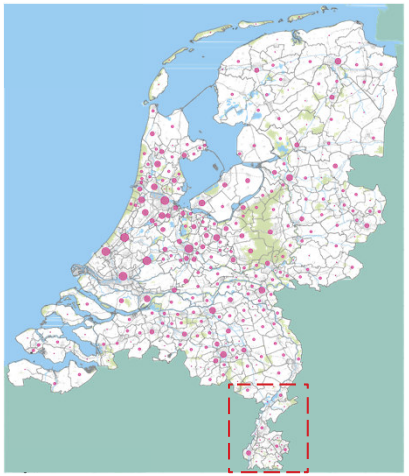

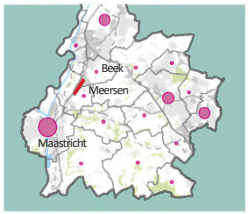

Legenda

bouwplannen 2021-2029

- 0 - 500 woningen
- 500 - 2.500 woningen
- 2.500 - 10.000 woningen
- 10.000 - 25.000 woningen
- > 25.000 woningen

- o.a. gemeenten Beek en Meerssen woningbouwopgave

Bron: ABF inventarisatie plancapaciteit voorjaar 2021

Woningbouw: Toekomst gaat over kwaliteit en gezondheid

"Er dienen onderscheidende woonmilieus te worden ontwikkeld die elkaar niet beconcurreren, maar aanvullen en versterken."

Structuurvisie Wonen Zuid-Limburg, 2016

Woningbouw: Geen geluidsoverlast en fijnstof meer

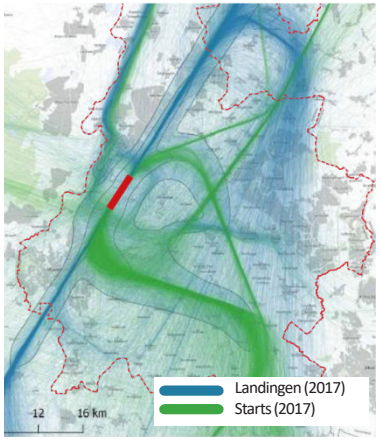

verspreiding fijnstof

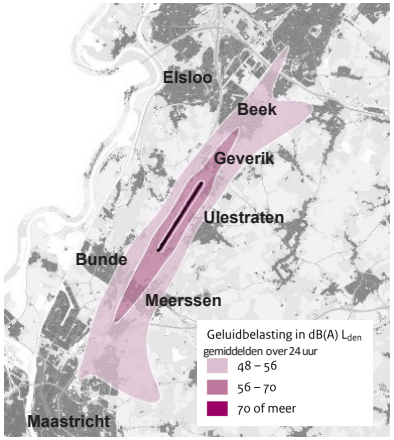

gemiddelden geluidscontour

Woningbouw: Beperkingen rode contour

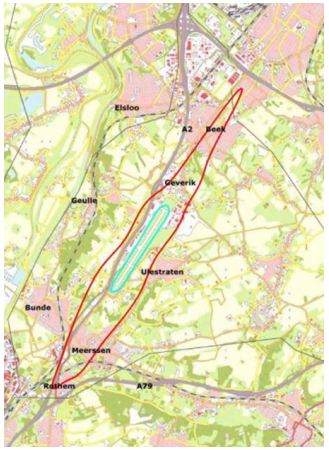

- Onduidelijk voor bewoners wat de toekomst brengt.
- Levensbestendig maken woningbouw.
- Binnen rode contour mag niet gebouwd / aangebouwd worden.

70 dB(A)Lden contour, wonen niet toegestaan
56dB(A)Lden contour, geen nieuwbouw mogelijk

Bron: Geluid en externe veiligheid, Advanced Decision Systems Airinfra BV, 2014

Woningbouw: Ruimte voor woningbouw

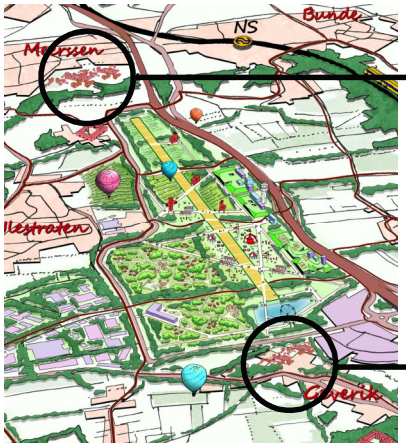

zoekgebied Meerssen, ruimte voor 100 -150 woningen

zoekgebied Geverik en Beek, ruimte voor 50-100 woningen

- met het wegvallen van de geluidscontour, ruimte in aangrenzende dorpen voor ont-wikkeling

Limburg onderdeel van kennisintensieve industrie

Omgevingsvisie Zuid-Limburg
Limburg maakt deel uit van:
1. Brainport 2020
2. Technologische Topregio (TTR)
3. Eindhoven-Leuven-Aken-triangle (ELAt).

Bron: Bureau Louter, januari 2021 (gegevens 2019)

Bron: Naturetoday.com

Zuid Limburg is NOVI-gebied (nationale omgevingsvisie) = commitment Rijk en regio

Meer en beter samenwerken aan een gedeelde visie
1. Naar een grensoverschrijdende innovatieve en circulaire economie
2. Sterke en gezonde steden in Zuid-Limburg
3. Versterken uniek Nationaal Landschap als groene long voor Zuid-Limburg

Bron: Plan van Aanpak NOVI Gebied Zuid-Limburg, Arcadis 2020

Provincie: Limburg als groene schakel

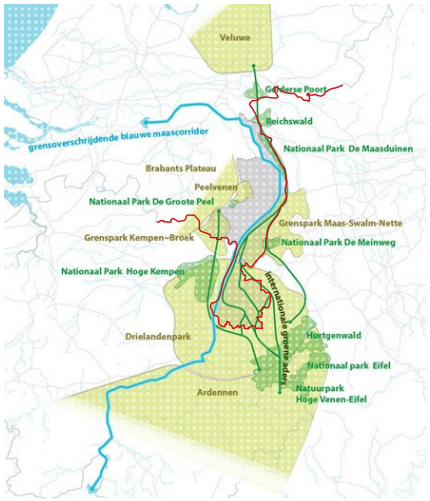

- Limburg onderdeel internationaal ri- vierensysteem blauwe Maascorridor. (bv. migratie otter)
- Limburg groene schakel tussen de Euro- pees belangrijke natuurgebieden: Velu- we / Gelderse Poort en Eifel / Ardennen (noord-zuidrichting) en tussen de Hoge Kempen / Kempen~Broek / Brabants Pla- teau en Eifel/Ardennen (oost-westrich- ting).

Bron: Omgevingsvisie Limburg 2021, Provincie limburg

Omgevingsvisie: MAA middenin nationaal landschap

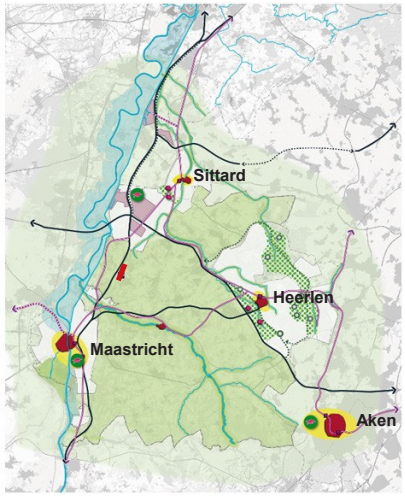

- Stedelijk centrum Stedelijk
- interactiegebied
- Internationale kenniscampus
- Regionale campus
- Bedrijventerreinen Nationaal
- landschap Maasvallei
- Ecologisch en recreatieve beekdalen
- Groene (leisure) gebieden
- Hoofdverbindingsweg
- ↔ Spoor
- ↔

Bron: Omgevingsvisie Limburg 2021, Provincie limburg

Van Gogh park > economie en landschap gaan samen

- Van Gogh Nationaal Park zeer succes- vol.
- Natuur en landschap essentieel voor de leefbaarheid van steden en dorpen.
- Samenwerking tussen 40 stakeholders.

Bron: naturetoday.com, vangoghnationalpark.com, spoton onderzo- ek van de Deltametropool i.s.m. Wageningen UR, Rijksdienst cultu- reel erfgoed, Staatsbosbeheer en TU Delft.

Economie volgt talent, talent wil een hoogwaardige leefomgeving

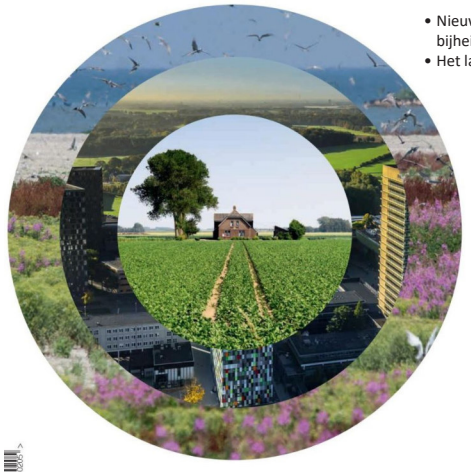

- Nieuwe economie draait om ontmoeten, nabijheid en circulariteit.
- Het landschap als vestigingsvoorwaarde.

Bron: Spoton onderzoek van de Deltametropool i.s.m. Wageningen UR, Rijksdienst cultureel erfgoed, Staatsbosbeheer en TU Delft.

Eindhoven, Den Bosch en Tilburg sterk groeiende agglomeratie

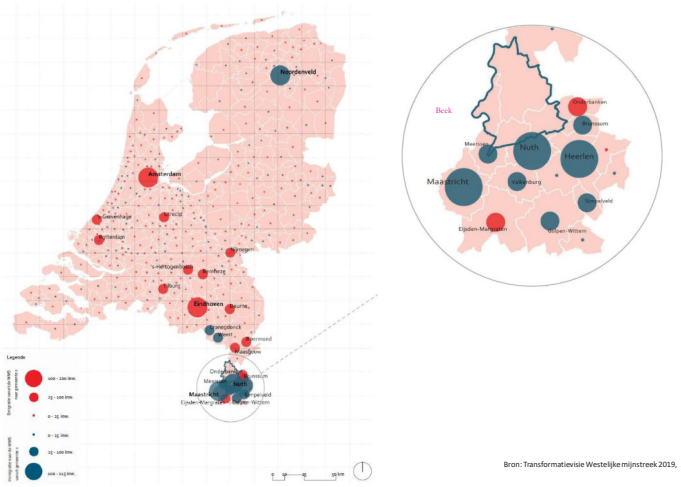

Bron: Transformatievisie Westelijke mijnstreek 2019, Atelier Romain

Drielandenpark poort naar Europa

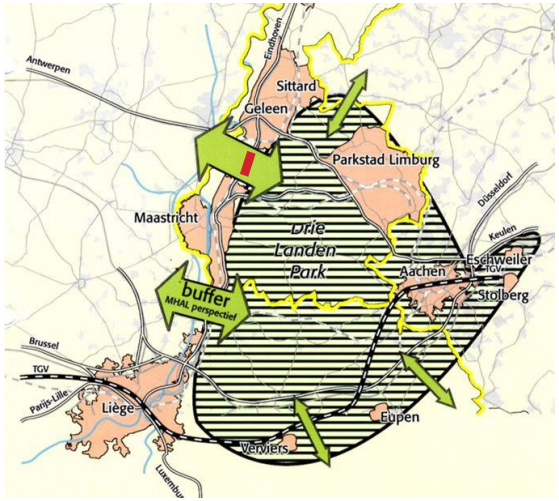

- Stedelijke MAHHL-ring; Maastricht, Aken, Heerlen, Hasselt, Luik.
- Vormt de kern van grensoverschrijdende samenwerking.

Bron: www.drielandenpark.info

Wat als landschap vestigingsvoorwaarde voor de economie wordt?

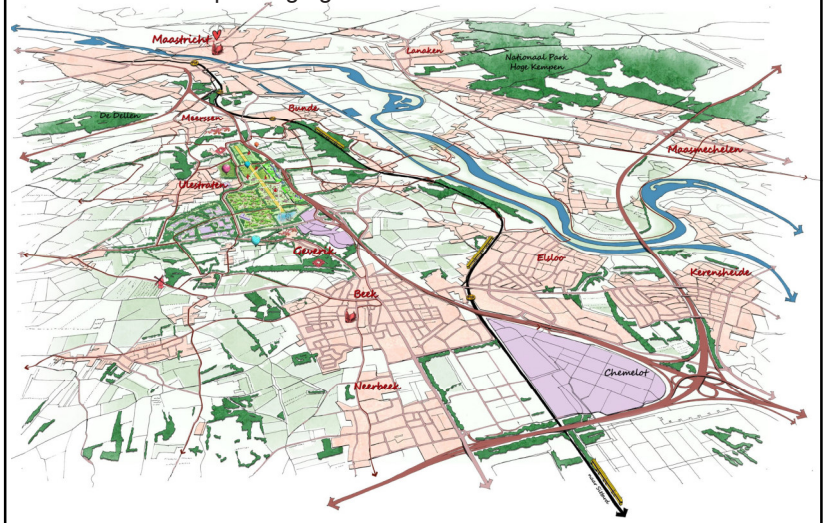

Campus: Verplaatsen Brightlands Chemelot campus

- AI-hub Brightlands - alliantie van bedrij- ven, kennisinstellingen, overheden en maatschappelijke organisaties
- Ruimte voor Chemelot campusgebouwen en andere bedrijven voor samenwerking.
- een R&D centrum voor Hightech research
- Ruimte voor uitbreiding Health Campus Maastricht

Campus: Centrum voor Brightlands Chemelot Campus

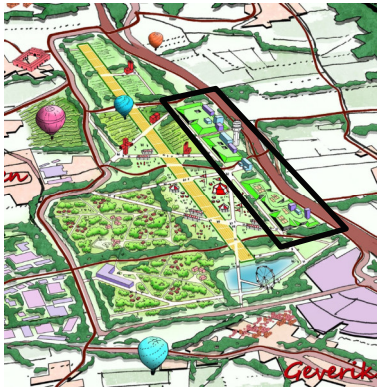

nieuw werklandschap groen ingepast

zichtbaar langs de A2
beperking geluidsoverlast

Campus: Testlab gebiedsinnovatie en duurzame mobiliteit

Nonohouse

naar voorbeeld drechtstenden; onderwijs laten aansluiten

Campus: Einsteintelescoop wordt prioriteit Europa

Onderzoekgebouw voor 1000 werknemers

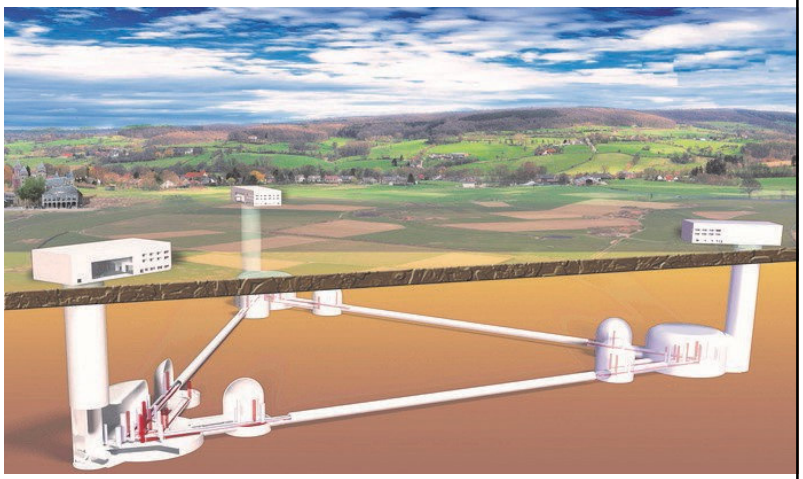

De energieopgave, de knop moet om

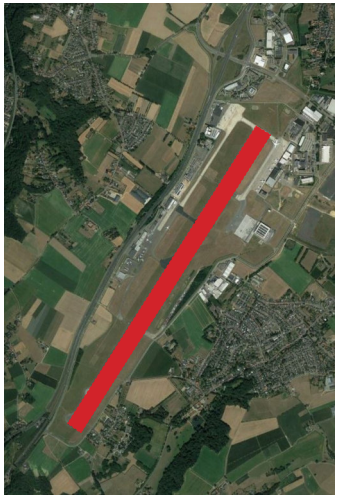

Over acht jaar moet 35 hectare van Beek bedekt zijn met zon-nepanelen, maar waar?

Bron: De Limburger, 15 maart 2022

- 3x de landingsbaan is ong 35 hectare
- MAA zelf groot stroomverbruiker (ong 35%)

Bron: regionale energietransitie Zuid-Limburg
Bron: Klimaat en energie beleidsplan 2017-2023 gemeente Beek

Wat vroeger energie kostte, levert nu energie op!

- landingsbaan als zonneweg;
- minder zonnevelden in heuvelland nodig;
- mogelijkheid van windmolens langs A2;
- waterstoffabriek energie opslag.

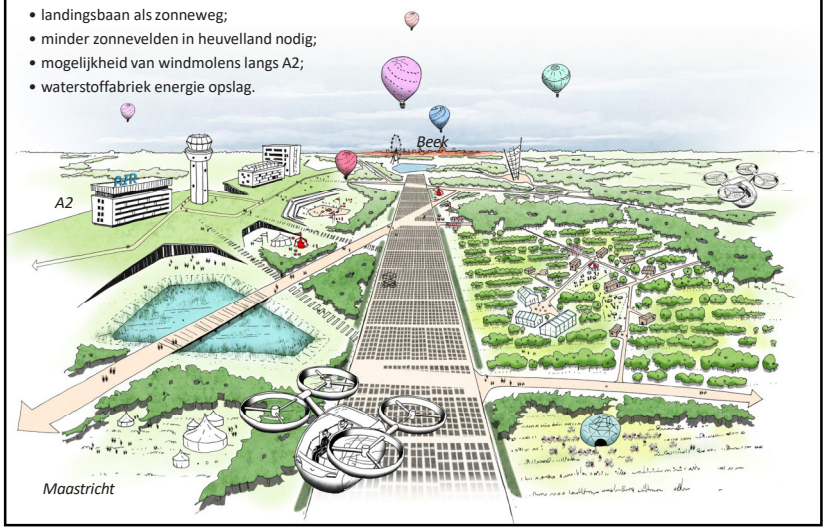

Wat als het natuur en recreatienetwerk vergroot en versterkt wordt?

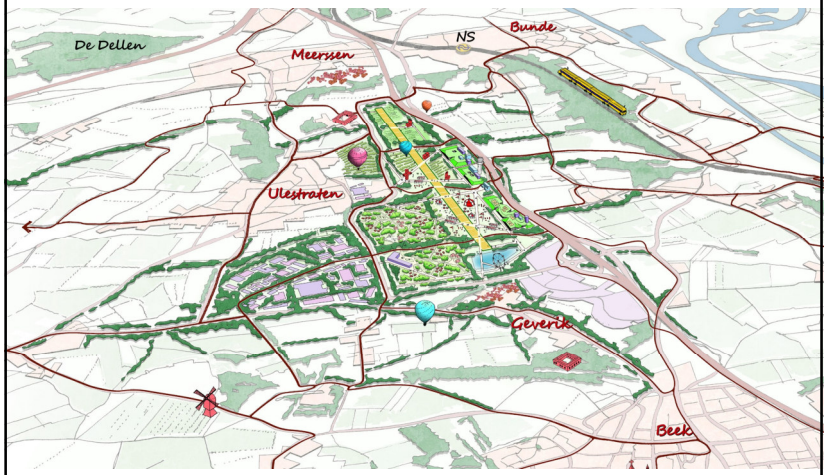

Toerisme: Vrijetijdsector belangrijke economie Zuid Limburg

Werkgelegenheid / fte

MAA 220
Toerisme Zuid-Limburg 21.063

- Essentieel recreatiegebied en belangrijkste pilaar vrijetijdseconomie (€2,2miljard 2016)
- Behoefte aan nieuwe verdienmodellen land-bouw en vrijetijdseconomie.

Bron: Toerisme en Trendrapportage Provincie Limburg, peildatum 2018

Toerisme: betere spreiding

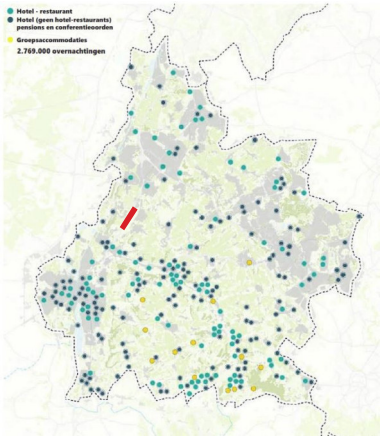

hotels, restaurants en groepsaccomodaties

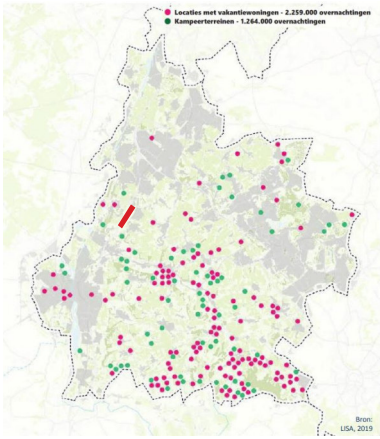

kampeerterreinen en vakantieparken

Bron: Bestemming Zuid-Limbur 2030, Visie Vrijetijdseconomie, BureauBuiten

Toerisme: Biedt de kans om landschappelijke structuren te herstellen

Toerisme: ruimte voor recreatie en leefgebieden kwetsbare diersoorten

das

eikelmuis

das

vleermuissoorten

Toerisme: Hoe gaan we het invullen?

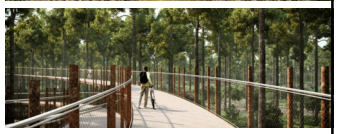

Ontspannen in de boomgaard

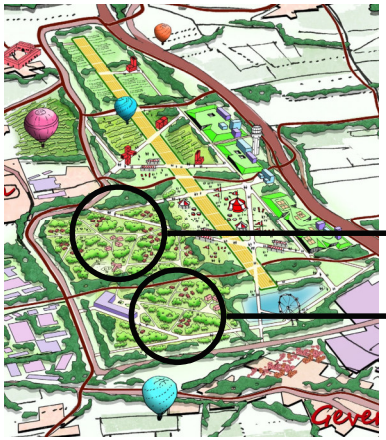

- off-grid overnachten
- voor ieder vliegtuig in een jaar een boom
- 8uur vliegen = 1 boom 50 jaar groeien CO2 comp.

Zwemmen en spelen

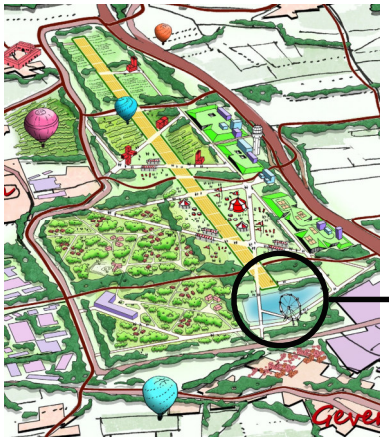

- water voor energieopslag
- ontdekken
- spelen

Ruimte voor het ervaren van het Limburgs leven

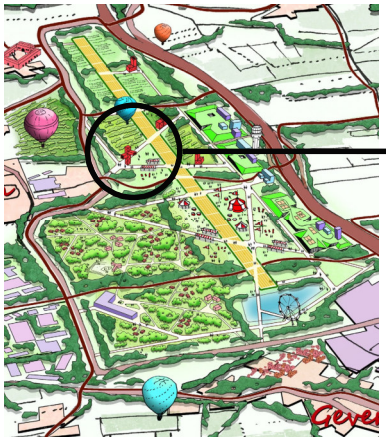

genieten van streekproducten

wijngaard

Bourgondisch eten

- eten zelf oogsten en naar de kok brengen

Tuinen om te ontdekken

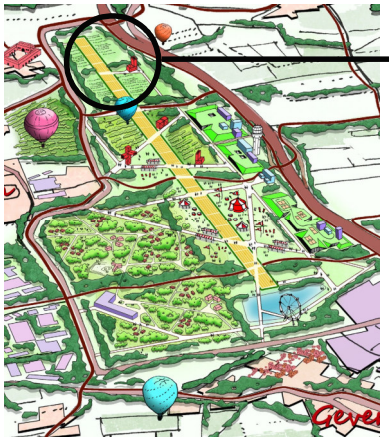

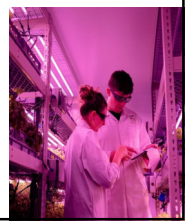

- voedselbos/plukbos
- vergeten groenten
- permaculturen
- expirimentele eettuinen
- verticaal kweken
- wijngaarden

Tuinen om te ontdekken

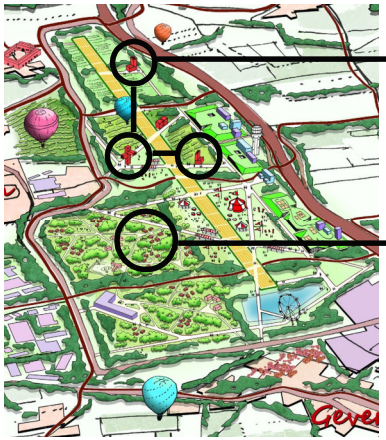

- follies
- Landartroute
- open air theater

follies voor kunst, cultuur en wetenschap

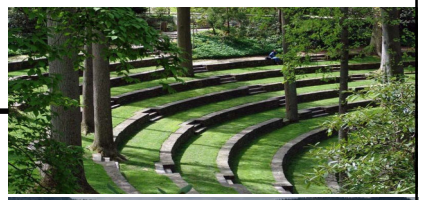

openlucht theater of landart

Voor omwonenden en bezoek van buiten Limburg

- aanplant inheems groen
- vergroten biodiversiteit
- tegengaan hittestress
- schoolexcusies
- herenboeren als beheerder

Verkeerstoren als uitzichttoren, een tweede Reusch?

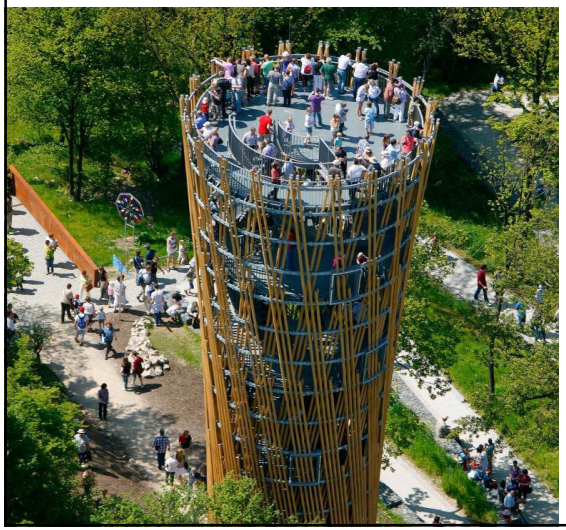

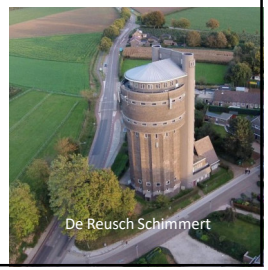

Ruimte voor evenementen

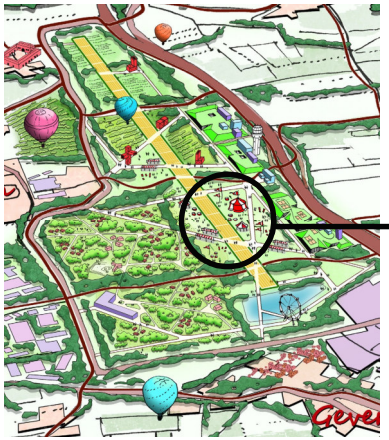

- eten oogsten en naar de kok brengen

Lokaal en regionaal ruimte voor evenementen

Lichtjesfeest Sint Lucia 12-13december

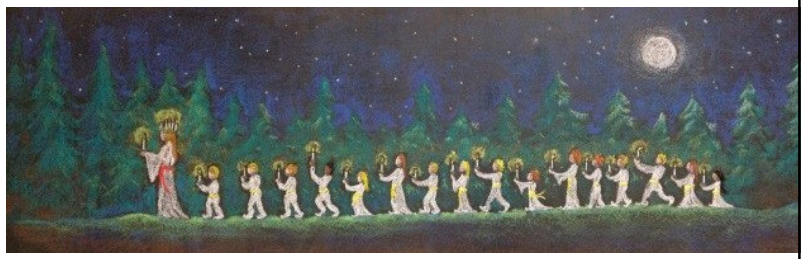

Wat brengt het?

- werkgelegenheid
- innovatie, startups kan ook binnen aviation
- educatie
- ruimte energietransitie
- biodiversiteit
- sterke verankering toerisme

Werkgelegenheid

- minstens evenveel werkgelegenheid, ruimte voor groei
- variatie van laag tot hoog opleidingsniveau
- spreiding van functies
- grote diversiteit en minder kwetsbaarheid
- versterken van de toerisme
- goede bereikbaar A2, snelfietsroute

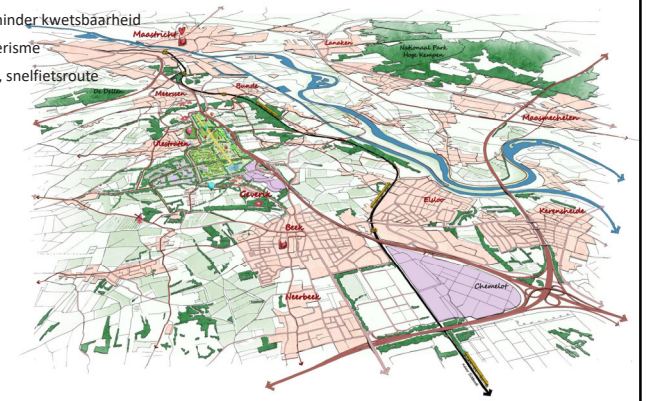

Tijdgeest Jaren ‘60

1969 - Mekel Park, Campus TU Delft, academische wereld, Aparte in zich zelf faculteiten, grote laboratoria

Tijdgeest nu

2012 - Groen, ontmoeten, verbinden, samwenwerking met elkaar en keten HBO, MBO, start-uos en bedriijfsleven onderzoek met computers Veel international studenten

Vier natuurgebieden worden één Nationaal Park Nieuw Land voor alle Nederlanders

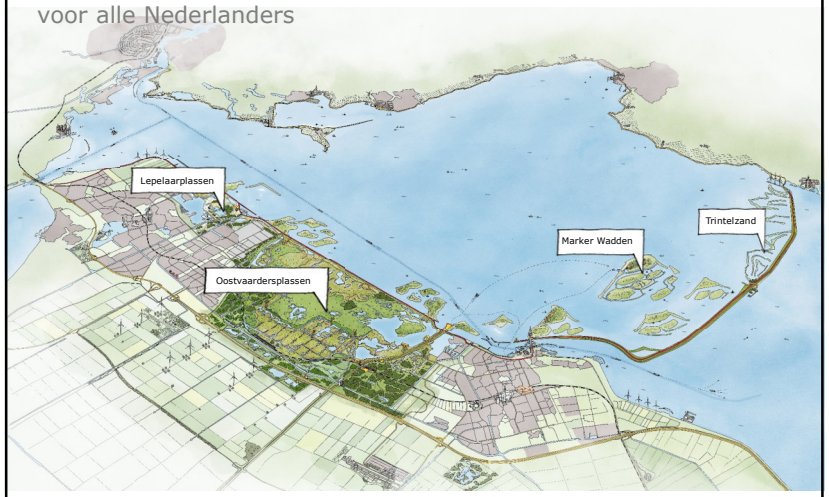

Hoe nu verder?

Advies:

- neem de ruimte om het verder te onderzoeken
- vele ontwikkelingsmogelijkheden
- werkgroep gebiedsontwikkeling in gezamenlijkheid
- programmabureau
- kans en uitdaging voor de Provincie Limburg als regisseur van dit grote project. Met alle re- levante partijen, maar ook in een publiek-private samenwerking met ambitieuze investeer- ders.

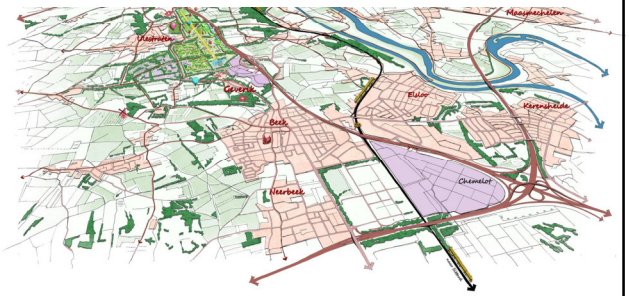

AIR

geeft ruimte aan natuur

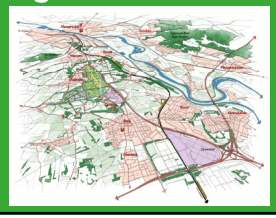

wonen
verblijven
ondernemen
ontdekken

Alliantie *pro*
AIR
Limburg

Dank voor uw aandacht

Alliantie *pro*
AIR
Limburg